

ŻOŁNIERZE BIAŁOSTOCKIEJ NIEPODLEGŁOŚCI

listopad 1918 – luty 1919

C H A C I E J

ALEKSANDER

Data i miejsce urodzenia: 9 lutego 1893 roku w Białymstoku
Data i miejsce śmierci: 26 lutego 1919 roku w walkach z bolszewikami pod Różanką na Białorusi (jego grób znajduje się na Cmentarzu Farnym w Białymstoku)
Imiona rodziców: Szymon i Józefa (z domu Gąsiewska)
Stan cywilny: kawaler
Narodowość: polska
Wyznanie: rzymsko-katolickie
Stopień wojskowy: kapitan
Oddział macierzysty WP: Kowieński Pułk Strzelców

WYKSZTAŁCENIE CYWILNE

Pierwsze nauki szkolne pobierał w Białymstoku

WYKSZTAŁCENIE WOJSKOWE

Szkoła Chorążych Piechoty w Peterhofie

DATA WSTĄPIENIA DO ARMII OBCEJ

30 września 1911 roku (armia rosyjska)

DATA WSTĄPIENIA DO WOJSKA POLSKIEGO

Listopad 1918 roku

RODZAJ BRONI

Piechota

ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH

j. rosyjski (w mowie i piśmie)

ZNAJOMOŚĆ KRAJÓW

Rosja

RANY I KONTUZJE

Brak danych

ODZNACZENIA I POCHWAŁY

Order św. Anny IV klasy (odznaczenie rosyjskie)
Order św. Stanisława III klasy z mieczami (odznaczenie rosyjskie)

<p>DATY MIANOWIAŃ OFICERSKICH</p>	<p>1915 rok – podporucznik 1916 rok – porucznik 1918 rok – kapitan</p>
<p>PRZEBIEG SŁUŻBY WOJSKOWEJ DO 1 LISTOPADA 1918 ROKU</p>	<p>- w czasie I wojny światowej był młodszym oficerem 3. i 5. kompanii 112. Uralskiego Pułku Piechoty armii rosyjskiej, z którym wziął udział w walkach przeciwko wojskom niemieckim i austro-węgierskim.</p>
<p>PRZEBIEG SŁUŻBY LINIOWEJ W WOJSKU POLSKIM</p>	<p>- po wybuchu rewolucji bolszewickiej w Rosji powrócił w 1918 roku do Białegostoku, gdzie z miejsca stał się aktywnym członkiem białostockiego obwodu Polskiej Organizacji Wojskowej, działając konspiracyjnie na terenie miasta pod ps. „Bystry”, - w czasie nieudanej próby rozbrojenia żołnierzy niemieckich w Białymstoku z 11-14 listopada 1918 roku był komendantem rejonu Dworca Poleskiego, - po wymuszonej niemieckimi represjami ucieczce z miasta przedostał się do Łap, gdzie wstąpił do szeregów formujących się tam pododdziałów grupy grodzieńskiej ppłk. Podgórskiego, - po jej rozwiązaniu zostaje na początku 1919 roku dowódcą i głównym organizatorem 1. kompanii Kowieńskiego Pułku Strzelców, z którą to 12 lutego 1919 roku wyjechał na pierwszą linię frontu przeciwbolszewickiego w okolicach miasteczka Mosty nad rzeką Niemen, - 26 lutego 1919 r. zostaje ciężko ranny w zaciętych walkach z oddziałami bolszewickimi pod miejscowością Różanka, - wyniesiony z pola bitwy przez podkomendnych żołnierzy umiera po kilku godzinach w drodze na tyły frontu.</p>
<p>UDZIAŁ W DZIAŁANIACH NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH NA TERENIE BIAŁEGOSTOKU W LATACH 1915-1919</p>	<p>O pracy ideowo-niepodległościowej ś. p. kpt. Aleksandra Chacieja dowiadujemy się z napisanego przez jego rodzonego brata – Henryka życiorysu, zamieszczonego zgodnie z wymaganiami we wniosku o odznaczenie jego osoby Krzyżem Niepodległości. Według zawartych w nim informacji dowiadujemy się, że: <i>Po powrocie z Rosji w 1918 r. brał czynny udział w pracach Polskiej Organizacji Wojskowej. Był komendantem rejonu dworca Białystok Poleski. W chwili zamierzonego rozbrojenia okupantów niemieckich przyczynił się do zawładnięcia zbrojowni niemieckiej w pobliżu dworca Białystok Poleski, skąd w następstwie uzyskaną bronią zasilono akcję zawładnięcia m. Białegostoku z rąk okupantów. Część zdobytej broni przewiózł do mieszkania swego przy ul. Kraszewskiego N. 27. W czasie kontr rozbijania przeprowadzonego przez okupantów ś. p. kpt. Chaciej Aleksander z zorganizowanymi ludźmi udał się do Łap, gdzie wstąpił do grupy grodzieńskiej pod dowództwem ppłk. Podgórskiego. Okupanci niejednokrotnie przeprowadzali rewizje w mieszkaniu ś. p. Chacieja Aleksandra i tylko dzięki ucieczce do Łap uniknął aresztowania i uwięzienia. Będąc</i></p>

	<p>w Łapach ś. p. Chaciej Aleksander przy pomocy swego brata Chacieja Henryka i pozostałych w Białymstoku oddanych sprawie organizacji kierował akcją werbowania ochotników, skupowania broni i amunicji od Niemców na terenie Białegostoku. Po zorganizowaniu wspólnie z ppłk. Podgórskim grupy grodzieńskiej takowa została wcielona w 1919 r. do 2 pułku Kowieńskiego, z którym ś. p. kpt. Chaciej Aleksander wyruszył na front bolszewicki i jako pierwszy po niemal 100 latach przekroczył na czele regularnego już Wojska Polskiego Niemen, gdzie w dn. 26/II 1919 r. w walce z bolszewikami padł śmiercią walecznych jako dowódca kompani Kowieńskiego pułku Litewsko-Białoruskiej Dywizji Strzelców. Wiarygodność powyższych słów zaświadczyli wtedy m. in. kpt. Stanisław Markiewicz i Henryk Chaciej z Białegostoku oraz Witold Borowski z Grodna. Z braku odpowiednich dokumentów wniosek został jednak ostatecznie odrzucony przez Komisję Krzyża i Medalu Niepodległości w dniu 26 czerwca 1938 r., co było z pewnością decyzją krzywdzącą dla tak zasłużonego działacza białostockiej komendy obwodowej POW i bohaterskiego oficera Kowieńskiego Pułku Strzelców.</p>
<p>ŹRÓDŁO DANYCH BIOGRAFICZNYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Centralne Archiwum Wojskowe Wojskowego Biura Historycznego, Kolekcja Akt Personalnych i Odznaczeniowych, Aleksander Chaciej, Odrzuc. 26.06.1938. - Sz. Baron, Zarys historii wojennej 77-go pułku piechoty, Warszawa 1929, s. 6–7. - <i>Bohaterom narodowym w hołdzie</i>, red. prof. E. Grab-Kamiński, J. Lachowski, prof. Z. Reis, dr J. Rogowski, prof. M. Tyrowicz i prof. L. Żypowski, Lwów 1936, s. 267. - <i>Lista strat Wojska Polskiego. Polegli i zmarli w wojnach 1918-1920</i>, Warszawa 1934, s. 93 (wykaz ten zawiera błędną datę śmierci poległego z dnia 26 III 1919 roku). - W.P., <i>Kowieńszczyzna w walkach o niepodległość</i>, [w:] <i>Jednodniówka 1-ej Litewsko-Białoruskiej Dywizji</i>, Wilno 1920, s. 26. - L. Zawistowski, <i>Ci co odeszli. Ś. P. kapitan Aleksander Chaciej</i>, „Wiarus”, 1919, z. 12, s. 375–376. - http://mogily.pl/bialystok/znani-zmarli. - https://gwar.mil.ru/books/.
<p>AUTOR BIOGRAMU</p>	<p>Marek Gajewski Kustosz Muzeum Wojska w Białymstoku</p>